

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

Т.Ф. Бірюкова

« 29 » _____ 2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОРІВНЯЛЬНЕ ПОЛІТИЧНЕ ТА ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
підготовки бакалаврів
денної форми здобуття освіти
освітньо-професійна програма Політологія
спеціальності 052 Політологія
галузі знань 05 Соціально-поведінкові науки

ВИКЛАДАЧ: Цокур Євген Георгійович, д.політ.н., доц., проф. політології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри Політології

Протокол № 1 від "22" серпня 2025 р.
Завідувач кафедри Політології.

(підпис)

Є.Г. Цокур

(ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Н.В. Горло

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2025 рік

Зв'язок з викладачем:

Е-mail: thcokur2004@ukr.net

Телефон: 067 612 94 20

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення);

Telegram за номером 067 612 94 20

Кафедра: політології, 4 корп. ЗНУ, вул. Дніпровська, 33а

1. Опис навчальної дисципліни

Необхідність вивчення цієї дисципліни пов'язана з тим, що політичні процеси відбуваються в географічному, просторовому середовищі та пов'язані з іншими географічними факторами, такими як клімат, ландшафт і т. ін.

Мета курсу: ознайомлення студентів з історією розвитку політичної, адміністративного та державного управління різних країн світу, різноманітними науковими школами та концепціями.

Завдання курсу: оволодіння знаннями із предмету, об'єкту та структури дисципліни «Порівняльне політичне та державне управління» формування уявлень про сучасні світові системи управління та врядування; встановлення зв'язку дисципліни з теорією адміністративно-територіального поділу держави та . Курс є необхідною складовою вивчення комплексу гуманітарних дисциплін, що включені до програми підготовки бакалаврів із зазначеної спеціальності. Вивчення дисципліни є важливим з огляду на її значення для формування культури наукового пошуку. У концептуальному, інформаційному і логічному плані даний курс тісно пов'язаний із дисциплінами блока політологічних, соціологічних та управлінських наук: соціологією, правознавством, психологією, історією, маркетингом, адміністративним управлінням, виборчими технологіями, PR, філософією. Разом із цими дисциплінами «Технології державного та політичного управління» для студентів-політологів варто розглядати як складову частину процесу формування світоглядної культури майбутніх фахівців та формування досвідчених, кваліфікованих політологів, здатних працювати у різних галузях політичної науки та практики сучасності.

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	6-й	-
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість годин	150	
Лекційні заняття	42 год.	-
Семінарські заняття	42 год.	-
Практичні заняття		-
Лабораторні заняття		-
Самостійна робота	66 год.	-
Консультації	Розклад розміщення консультацій: https://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=37023&lang=ukr&news_code=tsokur---vgen-georgijovich	

	Кількість: 3 год. особисті – понеділок, з 9:00 до 11:30, IV корпус, ауд. 310; дистанційні – Zoom, за попередньою домовленістю Запис на консультації: thcokur2004@ukr.net
Вид підсумкового семестрового контролю:	іспит
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1618

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
РН16. Вміти застосовувати загальногуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності. ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 17. Здатність здійснювати фасилітацію творчого потенціалу особистості та колективу. СК 13. Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії. СК 14. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності.	Методи викладання: методи набуття нових знань, закріплення знань, формулювання проблеми, порівняння альтернативних точок зору, виконання творчих робіт. Поточний контроль: Форми контролю: усний, письмовий Контрольні заходи: проміжні та підсумкове тестування. Самостійна робота: систематичний огляд літератури; самостійне вивчення окремих тем дисципліни; створення презентацій. Підсумковий контроль: тестування в системі Moodle, залік
РН20. Вміти здійснювати інноваційну діяльність, спрямовану на подолання великої кількості перешкод між численними динамічними змінними цілями та умовами. ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. СК 15. Розуміння особливостей європейської філософії, її інтелектуального і соціокультурного призначення, місця в інституційному дизайні інноваційнокреативного простору країн ЄС. СК 16. Здатність вирішувати міжкультурні конфлікти та налагоджувати міжрегіональний творчий діалог на основі вивчення філософських засад європейських інтеграційних процесів.	Дискусійні та інтерактивні методи: дебати, дискусії, мозкові штурми, есе.тп Поточний контроль: Форми контролю: усний, письмовий Контрольні заходи: опитування, проміжні та підсумкове тестування. Самостійна робота: систематичний огляд літератури; самостійне вивчення окремих тем дисципліни; створення презентацій. Підсумковий контроль: тестування в системі Moodle, залік
РН24. Вміти здійснювати філософську рефлексію проблем глобалізації і відповідальності, культурної багатоманітності та самобутності, рівності та свободи у галузі креативних індустрій. ЗК 11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК 12. Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів). СК 14. Здатність брати участь в інтелектуальних	Методи аналізу та рефлексії: формулювання проблеми, вирішення проблемних ситуацій, аналіз і порівняння альтернативних точок зору, рефлексія за результатами вивчення курсу. Поточний контроль: Форми контролю: усний, письмовий Контрольні заходи: проміжні та підсумкове тестування. Самостійна робота: систематичний огляд

дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності. СК 16. Здатність вирішувати міжкультурні конфлікти та налагоджувати міжрегіональний творчий діалог на основі вивчення філософських засад європейських інтеграційних процесів. СК 17. Здатність ініціювати та проводити дослідження проблем глобалізації і відповідальності, культурної багатоманітності та самобутності, рівності та свободи у галузі креативних індустрій.	літератури; самостійне вивчення окремих тем дисципліни; створення презентацій. Підсумковий контроль: тестування в системі Moodle, залік
---	---

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади порівняльної методики

Порівняльна політологія в системі наукових знань.

Становлення порівняльної політології. Понятійно-категоріальний апарат порівняльної політології. Порівняльна політологія як емпірична дисципліна. Власні теоретико-методологічні підстави порівняльної політології. Дві традиції в порівняльній політології. Проблеми і етапи розвитку. “Традиційний” етап порівняння. Біхевіоральний етап порівняльної політології. Плюралістичний етап порівняльної політології. Основна проблематика порівняльної політології. Логічна структура курсу. Порівняльна політологія в система політологічних дисциплін. Її роль як "посередника" між теорією і емпірично орієнтованими дисциплінами. Актуальність порівняно-політичних досліджень в сучасному світі. Наукові установи, журнали, програми. Персоналії. Джерела і основна література.

Порівняльний метод в політичній науці.

Порівняння як метод аналізу. Етапи порівняльного дослідження. Кількісні і якісні порівняльні дослідження. Історико-типологічне порівняння. Історико-генетичне порівняння. Характер і типи порівняльних досліджень. Основні методологічні дилеми і дослідницькі стратегії. Методичні проблеми порівняння.

Змістовий модуль 2. Практика політичної компаративістики

Політична влада в управлінні суспільством: порівняльний аспект.

Інституалізація функцій політичної влади. Принцип розділення властей, його функціональні і соціальні передумови. Влада як сукупність функцій управління. Співвідношення понять легітимності і легальності. Структура легітимності. Ефективність політичної влади, критерії оцінки. Легітимність політичної влади. Нормативна основа легітимності, її ідеологічний, моральний і правовий компоненти. Рівні легітимності. Процес легітимації. Класифікація політичних систем по критеріях легітимності і ефективності. Легітимність і ефективність політичної влади, їх взаємозв'язок і взаємообумовленість.

Типологія політичних систем і режимів.

Проблема співвідношення понять “політична система” і “політичний режим”. Критерії політичного режиму. Поняття типології. Функції типології. Види типологізації. Лінійні типології політичних систем. Порівняно-ретроспективна типологія в параметрах внутрісистемної автономності (Г.Алмонд, Б.Пауелл і ін.). Координатні типології політичних систем (Ж.Блондель). Типології перехідних політичних систем. Типологія політичних систем Ч.Ендрейна.

Моделі форм правління і територіально-державного пристрою.

Порівняльний аналіз президентської, президентсько - парламентської, прем'єрсько-президентської і парламентської систем. Характерні особливості повноважень президента, уряду і парламенту при різних республіканських формах правління. Поняття і види форм правління. Поняття адміністративно-територіального устрою держави. Форми політико - територіального пристрою. Розподіл і делегування функцій держави по горизонталі і по вертикалі, відповідні типу державного устрою, чинники їх переваги. Унітарні і федеральні держави (Франція, Швейцарія). Типологія федерацій. Територіальна автономія, її типи і різновиди (Сполучене Королівство, Іспанія, Данія, Фінляндія). Федерації і конфедерації, їх типи і різновиди (ФРН, Бразилія, Індія, Росія). Корпорації і корпоративізм

Порівняльний аналіз особливостей адміністративно-територіальної організації сучасних держав. Інститут президентства і різновиду президентського правління (США, Франція, ФРН, Фінляндія).

Змістовий модуль 3. Технологічна складова в порівняльній політології.

Системи представництва, вибори і виборчі системи.

Представництво, його зв'язок з процесами наділу повноваженнями, тобто з делегуванням влади і з санкціонуванням політичного авторитету (від простої підтримки до формалізованої легітимації). Історичні і сучасні типи інститутів представництва (родоплемінні, кланові, корпоративні, станові, , конфесійні, громадські, територіальні і т.п.). "Штати", палати, курії і "земляцтва" в представницьких органах. Процедури делегування і вибору (доля, ротація, голосування і т.п.). Що вибирають акторів (населення, корпус громадян, компетентна група, сакральний авторитет, "доля", "об'єктивні закони історії" і т.п.). Прямі і непрямі вибори (США, ФРН, Швейцарія). Сучасні вибори, референдуми і плебісцити як конституційні (штучні і контрольовані) кризи відтворення політичних систем і оновлення політичних процесів. Вибір представників і посадовців, а також політичних курсів і рішень. Типи сучасних виборчих систем. Варіанти мажоритарних, пропорційних, преференційних і змішаних систем (США, Франція, ФРН, Ірландія, скандинавські країни). Гіпотеза Дюверже. Виборчий процес, його фази і учасники. Типи виборчого процесу і виборчих кампаній. Місце електоральної компаративістики в порівняльній політології. Проблеми ефективності виборчих систем. Індекси партійно-групових зв'язків. "Ефективне число електоральних партій" "Ефективне число парламентських партій".

Порівняльний аналіз політичних партій і партійних систем.

Історичні і культурно-цивілізаційні варіанти політичної участі і підтримки. Способи і типи виявлення вождів (лідерів) і правлячих угруповань. Організація і політичне представництво інтересів. Групи інтересів і їх різновиду. Форми активності груп інтересів. Специфічні аспекти організації інтересів і діяльності політичних груп інтересів в Європі, Північній Америці, Японії. Форми рекрутування політичних прихильників в різних типах політичних систем (Рим, токугавська Японія, вікторіанська Англія, Веймарська республіка). Політичні партії і альтернативні форми політичної організації. Проблеми кризи партії. Дослідження ефективного числа електоральних і парламентських партій. Дослідження умов, що визначають партійні системи. Типологізація партійних систем. Порівняльний аналіз ефективності двопартійної і багатопартійної систем.

Змістовий модуль 4. Перспективи порівняльної методики

Політика модернізації в порівняльній перспективі.

Поняття модернізації. Природні і форсовані різновиди модернізації. Прискорений розвиток, експорт модернізації і т.п. Чисті і змішані типи. Окремі сторони і ознаки модернізації в цілому, її неполітичні аспекти: індустріалізація, масове виробництво і стандартизація, секуляризація, виникнення національних культур і мов, розвиток національних систем освіти і масових комунікацій, урбанізація, відчуження і т.п. Аспекти і ознаки політичної модернізації: затвердження суверенітету і конституційності територіальних політичних систем, виразне розділення держави і цивільного суспільства, вироблення механізмів і зв'язки держави і громадянського суспільства, раціоналізація влади (монополія держави на примусове насильство, піднесення підтримки до рівня легітимності, інституційне розділення властей і т.п.), виникнення специфічних інститутів і т.п. "Природні" і форсовані модернізації, їх національні і цивілізаційні варіанти. Окремі "зразки" модернізації: Англія (Великобританія) і США, Швеція, Франція, Германія, Японія, Китай, Індія, Нігерія.

Демократія і демократизація в порівняно-політичних дослідженнях.

Емпіричний підхід до демократії. Ліберально-демократична і радикально-демократична теорії (традиції) Концепції демократії. Модель конкурентної демократії. Модель демократії Ліпсета-Лернера. Модель "поліархії" Роберта Даля. Демократична модель "прав людини". Інституційна модель "інтеграційної демократії" Модель Сообщественной демократії А Лейпхарта. Партісипаторная демократія. Партійна демократія. Економічна демократія. Концепції умов демократії. Хвилі демократизації. Концепція Третьої хвилі демократизації. Теорії демократичного транзиту. Проблема консолідації демократії. Типології перехідних політичних режимів.

Глобальні політичні процеси.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

Політичні зміни. Революції (концепція революції, типи революцій і революційних систем, причини революції, методи її здійснення і способи попередження). Політичний розвиток. Характерні риси політичного розвитку. Традиційне і сучасне суспільство. Політична модернізація, її етапи. Провали модернізації. Сучасне трактування модернізації. Криза легітимності. Стадії модернізації. Трансформація. Відмінність трансформації і модернізації. Кризи розвитку. Криза ідентичності. Криза розподілу. Криза участі. Криза проникнення.

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Порівняльна політологія в системі наукових знань.	4		двічі на тиждень
1	Порівняльний метод в політичній науці.	4		двічі на тиждень
2	Політична влада в управлінні суспільством: порівняльний аспект.	4		двічі на тиждень
2	Типологія політичних систем і режимів.	4		двічі на тиждень
2	Моделі форм правління і територіально-державного пристрою.	6		двічі на тиждень
3	Системи представництва, вибори і виборчі системи.	4		двічі на тиждень
3	Порівняльний аналіз політичних партій і партійних систем.	4		двічі на тиждень
4	Політика модернізації в порівняльній перспективі.	4		двічі на тиждень
4	Демократія і демократизація в порівняно-політичних дослідженнях.	4		двічі на тиждень
4	Глобальні політичні процеси.	4		двічі на тиждень
Разом		42		

6. Теми семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Порівняльна політологія в системі наукових знань. 1. Становлення порівняльної політології. 2. Понятійно-категоріальний апарат порівняльної політології. 3. Порівняльна політологія як емпірична дисципліна. 4. Власні теоретико-методологічні підстави порівняльної політології. Дві традиції в порівняльній політології. 5. Проблеми і етапи розвитку. 6. “Традиційний” етап порівняння. 7. Біхевіоральний етап порівняльної політології. 8. Плюралістичний етап порівняльної політології. 9. Основна проблематика порівняльної політології.	4		двічі на тиждень
1	Порівняльний метод в політичній науці. 1. Порівняння як метод аналізу. 2. Етапи порівняльного дослідження. 3. Кількісні і якісні порівняльні дослідження. 4. Історико-типологічне порівняння. 5. Історико-генетичне порівняння.	4		двічі на тиждень

	6. Характер і типи порівняльних досліджень. 7. Основні методологічні дилеми і дослідницькі стратегії. Методичні проблеми порівняння.			
2	Політична влада в управлінні суспільством: порівняльний аспект. 1. Інституалізація функцій політичної влади. 2. Принцип розділення властей, його функціональні і соціальні передумови. 3. Влада як сукупність функцій управління. 4. Співвідношення понять легітимності і легальності. Структура легітимності. Ефективність політичної влади, критерії оцінки. Легітимність політичної влади. 5. Нормативна основа легітимності, її ідеологічний, моральний і правовий компоненти. Рівні легітимності. Процес легітимації. 6. Класифікація політичних систем по критеріях легітимності і ефективності. 7. Легітимність і ефективність політичної влади, їх взаємозв'язок і взаємообумовленість.	4		двічі на тиждень
2	Типологія політичних систем і режимів. 1. Проблема співвідношення понять “політична система” і “політичний режим”. 2. Критерії політичного режиму. 3. Поняття типології. Функції типології. 4. Види типологізації. 5. Лінійні типології політичних систем. 6. Порівняно-ретроспективна типологія в параметрах внутрісистемної автономності (Г.Алмонд, Б.Пауелл і ін.). 7. Координатні типології політичних систем (Ж.Блондель). 8. Типології перехідних політичних систем. Типологія політичних систем Ч.Эндрейна.	6		двічі на тиждень
2	Моделі форм правління і територіально-державного пристрою. 1. Порівняльний аналіз президентської, президентсько - парламентської, прем'єрсько-президентської і парламентської систем. 2. Характерні особливості повноважень президента, уряду і парламенту при різних республіканських формах правління. 3. Поняття і види форм правління. 4. Поняття адміністративно-територіального устрою держави. 5. Форми політико - територіального пристрою. 6. Порівняльний аналіз особливостей адміністративно-територіальної організації сучасних держав. 7. Інститут президентства і різновиду президентського правління.	4		двічі на тиждень

3	Системи представництва, вибори і виборчі системи. 1. Представництво, його зв'язок з процесами наділу повноваженнями, тобто з делегуванням влади і з санкціонуванням політичного авторитету (від простої підтримки до формалізованої легітимації). 2. Історичні і сучасні типи інститутів представництва 3. Сучасні вибори, референдуми і плебісцити як конституційні (штучні і контрольовані) кризи відтворення політичних систем і оновлення політичних процесів. 4. Виборчий процес, його фази і учасники. Типи виборчого процесу і виборчих кампаній.	4		двічі на тиждень
3	Порівняльний аналіз політичних партій і партійних систем. 1. Історичні і культурно-цивілізаційні варіанти політичної участі і підтримки. Організація і політичне представництво інтересів. 2. Специфічні аспекти організації інтересів і діяльності політичних груп інтересів. 3. Політичні партії і альтернативні форми політичної організації. 4. Проблеми кризи партії. Дослідження ефективного числа електоральних і парламентських партій. Дослідження умов, що визначають партійні системи. 5. Типологізація партійних систем. Порівняльний аналіз ефективності двопартійної і багатопартійної систем.	4		двічі на тиждень
4	Політика модернізації в порівняльній перспективі. 1. Поняття модернізації. 2. Аспекти і ознаки політичної модернізації. 3. "Природні" і форсовані модернізації, їх національні і цивілізаційні варіанти.	4		двічі на тиждень
4	Демократія і демократизація в порівняно-політичних дослідженнях. 1. Емпіричний підхід до демократії. Ліберально-демократична і радикально-демократична теорії (традиції) 2. Концепції демократії. Модель конкурентної демократії. Модель демократії Ліпсета-Лернера. Модель Роберта Даля. 3. Інституційна модель "інтеграційної демократії" Модель А Лейпхарта. Партисипаторная демократія. Партійна демократія. Економічна демократія. Концепції умов демократії. 4. Хвилі демократизації. Концепція Третьої хвилі демократизації. Теорії демократичного транзиту. 5. Проблема консолідації демократії. Типології перехідних політичних режимів.	4		двічі на тиждень

4	Глобальні політичні процеси. 1. Політичні зміни. Політичний розвиток. 2. Характерні риси політичного розвитку. Традиційне і сучасне суспільство. 3. Політична модернізація, її етапи. Провали модернізації. Сучасне трактування модернізації. 4. Криза легітимності. Стадії модернізації. Трансформація. Відмінність трансформації і модернізації. Кризи розвитку. 5. Криза ідентичності. Криза розподілу. Криза участі. Криза проникнення.	4		<i>двічі на тиждень</i>
Разом		14		

7. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	“Традиційний” етап порівняння. Біхевіоральний етап порівняльної політології. Пліуралістичний етап порівняльної політології. Основна проблематика порівняльної політології. Логічна структура курсу. Порівняльна політологія в система політологічних дисциплін. Її роль як "посередника" між теорією і емпірично орієнтованими дисциплінами. Актуальність порівняно-політичних досліджень в сучасному світі. Наукові установи, журнали, програми. Персоналії. Джерела і основна література.	18	
2	Порівняльний аналіз президентської, президентсько-парламентської, прем'єрсько-президентської і парламентської систем. Характерні особливості повноважень президента, уряду і парламенту при різних республіканських формах правління.	16	
3	Форми рекрутування політичних прихильників в різних типах політичних систем (Рим, токугавська Японія, вікторіанська Англія, Веймарська республіка).	16	
4	Концепції демократії. Модель конкурентної демократії. Модель демократії Ліпсета-Лернера. Модель Роберта Даля. Інституційна модель “інтеграційної демократії” Модель А. Лейпхарта. Партісипаторная демократія. Партійна демократія. Економічна демократія. Концепції умов демократії.	16	
Разом		66	

8. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	Опитування, тести	Семінарське заняття 1 Питання для підготовки до семінарського заняття Порівняльна політологія в системі наукових знань.	4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська	6

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

		1. Становлення порівняльної політології. 2. Понятійно-категоріальний апарат порівняльної політології. 3. Порівняльна політологія як емпірична дисципліна. 4. Власні теоретико-методологічні підстави порівняльної політології. Дві традиції в порівняльній політології. 5. Проблеми і етапи розвитку. 6. “Традиційний” етап порівняння. 7. Біхевіоральний етап порівняльної політології. 8. Плуралістичний етап порівняльної політології. Основна проблематика порівняльної політології. Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1618	позиція 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 2-1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна Тест: мах 2 бали	
1	Опитування, тести	Семінарське заняття 2. Питання для підготовки до семінарського заняття Порівняльний метод в політичній науці. 1. Порівняння як метод аналізу. 2. Етапи порівняльного дослідження. 3. Кількісні і якісні порівняльні дослідження. 4. Історико-типологічне порівняння. 5. Історико-генетичне порівняння. 6. Характер і типи порівняльних досліджень. 7. Основні методологічні дилеми і дослідницькі стратегії. Методичні проблеми порівняння. Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1618	4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 2-1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна Тест: мах 3 бали	7
1	Есе	Контрольна робота: написання есе за 1 змістовим модулем	Есе: Розгорнутий роздум з власною позицією – 2 бали Виклад змісту есе не відповідає вимогам до структури – 1 бал Виконується наприкінці поточного модулю.	2
2	Опитування, тести	Семінарське заняття 3 Питання для підготовки до семінарського заняття Політична влада в управлінні суспільством: порівняльний аспект. 1. Інституалізація функцій політичної влади. 2. Принцип розділення властей, його функціональні і соціальні передумови. 3. Влада як сукупність функцій управління. 4. Співвідношення понять легітимності і легальності. Структура легітимності. Ефективність політичної влади, критерії оцінки. Легітимність політичної влади. 5. Нормативна основа легітимності, її ідеологічний, моральний і правовий компоненти. Рівні легітимності. Процес легітимації.	4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 2-1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна Тест: мах 2 бали	6

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

		6. Класифікація політичних систем по критеріях легітимності і ефективності. 7. Легітимність і ефективність політичної влади, їх взаємозв'язок і взаємообумовленість Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1618		
2	Опитування, тести	Семінарське заняття 4 Питання для підготовки до семінарського заняття 1. Типологія політичних систем і режимів. 1. Проблема співвідношення понять “політична система” і “політичний режим”. 2. Критерії політичного режиму. 3. Поняття типології. Функції типології. 4. Види типологізації. 5. Лінійні типології політичних систем. 6. Порівняно-ретроспективна типологія в параметрах внутрісистемної автономності (Г.Алмонд, Б.Пауелл і ін.). 7. Координатні типології політичних систем (Ж.Блондель). 8. Типології перехідних політичних систем. Типологія політичних систем Ч.Ендрейна. Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1618	4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 2-1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна Тест: мах 3 бали	7
	Есе	Контрольна робота написання есе за 2 змістовим модулем	Есе: Розгорнутий роздум з власною позицією – 2 бали Виклад змісту есе не відповідає вимогам до структури – 1 бал Виконується наприкінці поточного модулю.	2
3	Опитування, тести	Семінарське заняття 5 Питання для підготовки до семінарського заняття Моделі форм правління і територіально-державного пристрою. 1. Порівняльний аналіз президентської, президентсько-парламентської, прем'єрсько-парламентської і парламентської систем. 2. Характерні особливості повноважень президента, уряду парламенту при різних республіканських формах правління. 3. Поняття і види форм правління. 4. Поняття адміністративно-територіального устрою держави. 5. Форми політико-територіального пристрою. 6. Порівняльний аналіз особливостей адміністративно-територіальної організації сучасних держав. 7. Інститут президентства і різновиду президентського правління. Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1618	4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 2-1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна Тест: мах 2 бали	6
	Опитування, тести	Семінарське заняття 6	4 бали – глибокі і систематичні знання	7

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

		Питання для підготовки до семінарського заняття 1 Системи представництва, вибори і виборчі системи. 1. Представництво, його зв'язок з процесами наділу повноваженнями, тобто делегуванням влади і санкціонуванням політичного авторитету (від простої підтримки до формалізованої легітимації). 2. Історичні і сучасні типи інститутів представництва 3. Сучасні вибори, референдуми і плебісцити як конституційні (штучні і контрольовані) кризи відтворення політичних систем і оновлення політичних процесів. 4. Виборчий процес, його фази і учасники. Типи виборчого процесу і виборчих кампаній. Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1618	теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 2-1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна Тест: мах 3 бали	
	Есе	Контрольна робота написання есе за 3 змістовим модулем	Есе: Розгорнутий роздум з власною позицією – 2 бали Виклад змісту есе не відповідає вимогам до структури – 1 бал Виконується наприкінці поточного модулю.	2
4	Опитування, тести	Семінарське заняття 7 Питання для підготовки до семінарського заняття Порівняльний аналіз політичних партій і партійних систем. 1. Історичні і культурно-цивілізаційні варіанти політичної участі і підтримки. Організація і політичне представництво інтересів. 2. Специфічні аспекти організації інтересів і діяльності політичних груп інтересів. 3. Політичні партії і альтернативні форми політичної організації. 4. Проблеми кризи партії. Дослідження ефективного числа електоральних і парламентських партій. Дослідження умов, що визначають партійні системи. 5. Типологізація партійних систем. Порівняльний аналіз ефективності двопартійної і багатопартійної систем. Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1618	4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 2-1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна Тест: мах 2 бали	6
	Опитування, тести	Семінарське заняття 8 Питання для підготовки до семінарського заняття Глобальні політичні процеси. 1. Політичні зміни. Політичний розвиток. 2. Характерні риси політичного розвитку. Традиційне і сучасне суспільство. 3. Політична модернізація, її етапи. Провали модернізації. Сучасне трактування модернізації. 4. Криза легітимності. Стадії модернізації. Трансформація. Відмінність трансформації і модернізації. Кризи розвитку.	4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 2-1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. Відповідь фрагментарна	7

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

		5. Криза ідентичності. Криза розподілу. Криза участі. Криза проникнення. Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1618	Тест: мах 3 бали	
	Есе	Контрольна робота написання есе за 4 змістовим модулем	Есе: Розгорнутий роздум з власною позицією – 2 бали Виклад змісту есе не відповідає вимогам до структури – 1 бал Виконується наприкінці поточного модулю.	2
Усього за змістові модулі	12			60

9. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
іспит	Теоретичне завдання	Питання для підготовки: 1. Порівняльний політологія як наука і як навчальна дисципліна. 2. Традиційна порівняльна політологія. 10. Вибірчі системи як демократичний інститут і інструмент маніпуляцій. 11. Функції виборчих систем. 12. Змінні виборчих систем . 13. Види виборчих систем: недоліки і переваги. 14. Фактори формування двопартійної, багатопартійної і однопартійної системи по М.Дюверже. 15. Вибірча система як чинник формування партійної системи. 16. Порівняльний аналіз політичної культури у роботі Алмонда та Верби "Громадянська культура". 17. Модель як засіб порівняльних досліджень. 18. Ідеальний тип як інструмент порівняльних досліджень. 19. М. Вебер про значимість і шляхи побудови ідеальних типів 20. Принцип причинності в порівняльних досліджень. 21. Синхронні порівняння. 22. Функціоналізм як методика порівняльного аналізу. 23. Бінарні порівняння.	2 питання, відповідь на кожне оцінюється у 10 балів 10-9 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Найважливіша авторська позиція 8-7 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. 6-5 балів – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим 4-3 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може 2-1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена	20

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

		24. Проблема критеріїв або еквівалентності міри порівняння. 25. Кластерні порівняння. 26. Проблема «занадто багато змінних – занадто мало казусів»: зміст проблеми і варіанти вирішення. 27. Проблема Гелтона. 28. Використання ідеальних типів в порівняльному аналізі. 29. Формування універсальних матриць порівняння. 3. Нова порівняльна політологія. 4. Плюралістична порівняльна політологія 30. Класична матриця форм правління. 31. Переваги і недоліки універсальних матриць. 32. Категоріальний апарат сучасної порівняльної політології. 33. Проблема еволюційних невідповідностей в порівняльній політології. 34. Способи поділу влад як критерії співставлення політичних режимів. 35. Основні сучасні т 36. Моделі федерацій. 37. Місце і значимість порівняльного аналізу у вітчизняній політичній науці. 38. Українська держава в порівняльному контексті. 39. Основні типології режимів в світовій політичній науці. 41. Електоральна компаративістика. 42. Основні дослідницькі парадигми в сучасній політології. 5. Місце порівняльної політології серед інших галузей політичних наук. 6. Порівняльна політологія як "посередник" між теоретичними та описовими дисциплінами. 7. Модель спів-суспільної демократії А. Лейпхарта. 8. Електоральна компаративістика: предмет, метод, проблемно-тематична еволюція. 9. Еволюція виборчих правил в європейських країнах.	нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність	
		Тести - 10 питань, розміщені у Moodle.	1 бал за кожен правильну відповідь. На проходження тесту дається 15 хвилин і одна спроба	10
	Практичне завдання	Написання підсумкового есе. Есе складається з таких структурних елементів:	10-9 – робота повністю розкриває тему, логічно структурована, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока	10

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

	- вступ, де студент формулює власну точку зору на проблему, винесену як тему есе; - блок аргументації: три і більше аргументи, що підтверджують точку зору автора; - висновки, де відбувається узагальнення авторської позиції і відбувається підтвердження вихідної тези на більш високому доказовому рівні. Оскільки головна мета есе – змусити читача розділити точку зору автора, важливо використовувати риторичні фігури переконання, маркери логічної послідовності елементів («по-перше», «по-друге», «з вищезазначеного витікає» та ін.), апелювати до спільних соціальних та духовних цінностей, поглядів, знань та фактів (дослідження, статистичні дані, думки фахівців, приклади з життя), проводити ефектні паралелі й аналогії для демонстрації вашої ерудиції, вдало використовувати цитати з прочитаної наукової літератури.	аргументованість відповіді, наведення прикладів з політичної практики 8-7 – положення та висновки недостатньо аргументовані, але робота достатньо логічна 6-5 – недостатньо чітка структура, аргументація положень має незавершений характер, розмита конкретика 4-3 – відсутня чітка структура, описовий характер 2-1 – робота фрагментарна, відсутня логіка та структура	
Усього за підсумковий семестровий контроль			40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)	3 (задовільно)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

10. Рекомендована література

Основна:

1. Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади: Навч. посібник / За заг. ред. Н.Р.Нижник, В.М.Олуйка – Львів: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2002. – 352 с.
2. Зіллер Ж. Політико-адміністративні системи країн ЄС. Порівняльний аналіз / Пер. з фр. В. Ховхуна. — К., 1996. - 344 с.
3. Государственное (административное) управление : учеб. М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. — 560 с.
4. Малиновський В.Я. Державне управління: Навчальний посібник. -Луцьк: Ред.-вид. відд. "Вежа " Вол. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000. - 558 с.
5. Державне управління: теорія і практика / За заг. ред. В.Б. Авер'янова. - К.: Юрінком інтер, 1998.- 432 с.
6. Державна виконавча влада в Україні: формування та функціонування: Зб. наук. пр. / Кол. авт.; Наук. кер. Н.Р. Нижник. – К.: Вид-во УАДУ, 2000. – Ч. 1.– 224 с. ;Ч 11.– 312 с.

Додаткова:

1. Державне управління в Україні: організаційно-правові засади: Навч. посіб./ Н.Р. Нижник, С.Д. Дубенко, В.І. Мельниченко та ін.; За заг. ред. проф. Н.Р. Нижник. -К.: Вид-во УАДУ, 2002. – 64 с.
2. Зеленько Г. І. Порівняльна політологія: науковий напрям чи метод дослідження // Наукові записки ІПЕНД. — 1998. — Вип. 5. -276 с.
3. Горбатенко В. П. Стратегія модернізації суспільства: Україна і світ на зламі тисячоліть. — К., 1999. - 412 с.
4. Швидько Г., Романов В. Державне управління і самоврядування в Україні: Іст. нарис.: авч. посібник. Ч. 1. - К.: Вид-во УАДУ, 1997. - 140 с.
5. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація. – моногр./кол.авт.; відпов. ред. – проф. Н.Р. Нижник. – К.: УАДУ при Президентіві України, 1997. - 448 с.
6. Капитонов Э.А. Социология XX века. История и технология. Ростов-на-Дону, 1996. – 226 с.
7. Котельников Г. А. Социолого-синергетический подход к разработке социальных технологий//Российский журнал социальной работы. 1995. № 2. С. 19-22.
8. Крючков Ю.А. Теория и методы социального проектирования. М.: МГП "Информрекламиздат", 1992. - 428 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Романюк А. С.Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір : дисертація на здобуття наукового ступеня доктора політичних наук. Львів. 2008. 491 с.
URL: <https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/12/Final-tekst-WU.pdf>
2. Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі : електронний навчальний посібник. URL: <https://multimedia.posibnyky.vntu.edu.ua/mm/Ukraine-EU/txt/01.html>
3. Кобильник В. В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. Збірник наукових праць «Політологічні студії». 2011. Випуск 2. С. 54-65. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/38801/06-Kobilnik.pdf?sequence=1>
4. Порівняльна база даних 23 країн за період 1960-2004 рр. Інституту політичних наук Університету Берну (Швейцарія). URL: http://www.ipw.unibe.ch/content/team/klaus_armingeon/comparative_political_data_sets/index_ger.html
5. Кармазіна М., Могилевець О. Становлення і розвиток порівняльної методології в політичних дослідженнях. Політичний менеджмент. 2006. № 5. С. 3-17. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9642/01-Karmazina.pdf?sequence=1>

12. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску.

Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття. Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

За бажанням студентів результати проходження курсів підвищення кваліфікації, стажувань, онлайн-курсів, тощо можуть бути зараховані у якості результату засвоєння відповідного змістового модулю дисципліни.

Комунікація. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу thcokur2004@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2024-2025 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: (061) 227-12-76

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.

Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:

<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>